

Agenda Initiatief – Verkenning Small Modular Reactor (SMR – ofwel mini kerncentrale) voor betaalbare, schone en betrouwbare energie.

Inleiding

1. Aanleiding en doel

De energievraag groeit, netcongestie belemmert uitbreiding van woningen en bedrijvigheid en de behoefte aan continu beschikbare (schone) energie neemt toe. SMR's (Small Modular Reactors) worden in Nederland door meerdere overheden verkend als mogelijke aanvulling op zon en wind. De Rijksoverheid ziet SMR's als potentiële aanvulling “op termijn” naast grote kerncentrales en heeft een SMR-programma-aanpak ingericht.

Doel van dit initiatief: Zaanstad laat een serieuze, feitelijke verkenning uitvoeren naar de (on)mogelijkheden van een SMR (of deelname aan een regionaal initiatief), inclusief kosten, randvoorwaarden, risico's, netimpact en draagvlak — zonder vooraf al een locatie of “bouwbesluit” te nemen.

2. Wat is een SMR (feitelijk kader)

SMR's zijn (kleine) kernreactoren die elektriciteit leveren en vaak ook restwarmte kunnen leveren (bijv. voor industrie). Ze verschillen sterk in technologie en vermogen; doorgaans < 500 MWe (megawatt stroomvermogen), met ook kleinere varianten (1–10 MWe). Ze worden gekenmerkt door modulaire opzet en (deels) fabrieksproductie.

3. Voorbeelden: andere gemeenten/provincies die al verkennen

- **Hilversum:** gemeenteraad wil onderzoek naar SMR; er is €75.000 voor onderzoek genoemd.
- **Westland** / (Zuid-Holland): Westland staat open voor onderzoek naar mogelijke plaatsing; in Zuid-Holland is een provinciale aanpak SMR 2024–2026.
- **Opmeer** / Medemblik (NH): Opmeer voert gesprekken met initiatiefnemers; Medemblik wil “aanhaken” en vraagt het college contact op te nemen en participatie te verkennen.
- **Gelderland:** wil richting 2027 twee locaties “in beeld” hebben en onderzoekt mogelijkheden/zoekgebieden.
- **Drenthe:** verkent SMR's, bouwt kennis op en voert gesprekken met gemeenten.

Deze voorbeelden laten zien: meerdere decentrale overheden nemen dit onderwerp inmiddels op de agenda, vaak eerst als kennis-/haalbaarheidsverkenning.

4. Juridisch-procedurele realiteit (belangrijk om vooraf helder te hebben)

Een SMR-project raakt zwaar aan vergunningverlening, veiligheid en ruimtelijke besluitvorming. In recente Nederlandse SMR-simulaties wordt o.a. benoemd dat de oprichting van een nucleaire inrichting project-MER-plichtig is en gekoppeld is aan de Kernenergiewetvergunning, en dat de rolverdeling tussen bestuurslagen (Rijk/provincie/gemeente) een expliciet aandachtspunt is.

Kortom: zelfs een verkenning moet vanaf dag 1 rekening houden met bevoegd gezag, MER, participatie, veiligheid en netaansluiting.

Vragen aan de andere fracties:

De PVV Zaanstad wil met de andere fracties het gesprek voeren over een feitelijke verkenning naar Small Modular Reactors (SMR's) als mogelijke aanvulling op de energievoorziening in (regio) Zaanstad. We vragen nadrukkelijk géén bouwbesluit en géén locatiekeuze; het gaat om de vraag of we als gemeente vooruitkijken en onze opties in beeld brengen, juist gezien groeiende energievraag, leveringszekerheid en netproblematiek.

Wij leggen daarom vijf vragen aan de fracties voor:

1. Staat uw fractie open voor een verkenning naar de (on)mogelijkheden van een SMR voor Zaanstad, ja of nee?
2. Bent u bereid om voor een eerste quickscan/verkenning budget vrij te maken, ja of nee — en zo ja, in welke orde van grootte?
3. Moet dit zich richten op Zaanstad zelf, of juist op regionale samenwerking (provincie/omringende gemeenten/industrie)?
4. Welke randvoorwaarden wilt u vooraf meegeven (veiligheid, ruimtelijke geschiktheid, netaansluiting, nabijheid woonkernen/natuur)?
5. Wilt u een gefaseerde aanpak met duidelijke go/no-go momenten, waarbij “niet doen” ook een volwaardige uitkomst kan zijn?

Graag horen wij per fractie de positie op deze vragen, zodat we kunnen bepalen of er voldoende draagvlak is om een verkenning op te starten en welk kader de raad daaraan meegeeft. Regeren is vooruitzien en vandaag is het moment om te bepalen of Zaanstad dit serieus en zorgvuldig wil laten uitzoeken.

Namens de fractie van PVV Zaanstad en Groep de Boer
Boy Boomsma
Rob Karst